

ს ა ტ ს კ

რ ე ლ ა მ ც ი ა

საგაზეთო მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვეულად და ერთ გვერდზე. წერილში უნდა აღნიშნულ იყოს ავტორის ვინაობა და მისამართი. უპირობოთ გამოგზავნილი მასალა უფასო ითვლება. დაუბეჭდავი საგაზეთო მასალა არ ინახება და რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას მის შესახებ არ კისრულობს.

რედაქცია ღიაა დღის 9-3 საათამდე, გარდა უქმე დღისა. სარედაქციო საქმეების გამო პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ამავე დროს.

მისაგარეთი: თბილისი, სასახლის ქუჩა, № 5, ქართული ქარვასლა. ფოსტის ადრესი: თბილისი, ფოსტის ყუთი № 76. ტელეფ. ადრესი: თბილისი, „საქართველო“

კ მ ნ ტ რ ა

„საქართველოზე“ ხელის მოწერა მიიღება მხოლოდ სამი თვით და ელირება—40 მ. თვეში (მხოლოდ ქალაქში) 15 მანეთი. ცალკე № 1 მან. განცხადების ფასი სტრიქონი პეტრიტის პირველ გვერდზე 1 მ. 50 კ. უკანასკნელზე—1 მ. საქართველოს გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი ორჯერ მეტია. სამგლოვანო განცხადება თითოჯერ 25 მანეთი. მისამართის გამოცვლა ღირს 3 მან. ფული და წერილები, რაც კონტორას შეეხება, უნდა გამოგზავნოს კონტორის სახელზე. საჩქარო განცხადებანი უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს 1/2, საათისა კონტორაში. კონტორა ღიაა დღის 10 საათამდე 3 საათამდე.

სტალიონი რედაქციისა და კონტორისა 15-73

ყოველდღიური საკომუნიკო, საკონსოლი და სალიტერატურო გაზეთი

„ს ა ტ ს კ“

1919 წელ. | წელიწადი მისუთა | 1919 წელ.

მორიგ მასალის გარდა გაზეთში დაიბეჭდება მასილ ბარნოვის დიდი ისტორიული

რომანი „ტრფობა წამებული“ რომანი

გაზეთის ფასი:

წლით—150 მან., ნახევარი წლით—75 მან., სამი თვით—40 მან., ერთი თვით (გზოლად თბილისში)—15 მან.

ხელის მოწერა, რომელიც გაზეთის ფასს გარდა კიდევ 10 მანეთს შემოიტანს, მიეცემა წლის ბოლოზე

პრომისი ქიმიის წიგნი ეროვნული ენერჯია

მისაგარეთი: თბილისი, სასახლის ქუჩა, № 5, ქართული ქარვასლა. ფოსტის მისამართი: თბილისი, ფოსტის ყუთი № 76. ტელეფონის მისამართი: თბილისი „საქართველო“. ტელეფონი—15-73. კონტორა ღიაა დღით 9-3 მ.

სახელმწიფო თეატრი

საკურო დასი ს. ი. ველახოვისა

შაბათს, 25 იანვარს ბალეტის გენერალის შაბათს, 25 იანვარს

1. სოფლის კაბიონსება

მონაწილეობენ: ალექსო, იანსა, მარკოვი და ინაშვილი.

2. გრამეული სალაშქარი

დასაწყისი საღამოს 7 საათზე.

კვირას, 26 იანვარს, დღით—„შვიდი ციკანი“, „წითელი ქუდი“ და „ქორწილი უკრაინაში“; საღამოთი ა. ა. გურუსის ბენეფისი „მოქმანის ზღაპრები“.

შაბათს, 25 იანვარს საღამოს სრულ 6 საათზე

სამეურნეო ბანკის შენობაში დანიშნულია

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის

გეოგრაფიული და მისი საკომისარო უბნის მცხოვრებთა

საზოგადო კრება

მოსხენებას არჩევნების შესახებ წაითხავენ:

ბ. გვაზავა,

3. გოთუა და ლ. ჯაფარიძე

1-1

კვირას, 26 იანვარს საღამოს 5 საათზე,

ბარდუხის კლუბის დარბაზში დანიშნულია

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის

მეთაურ და მეთორმეტი საკომისარო უბნის მცხოვრებთა

საზოგადო კრება

მოსხენებას არჩევნების შესახებ წაითხავენ:

ბ. გვაზავა,

3. გოთუა და ლ. ჯაფარიძე

2-1

ორშაბათს, 27 იანვარს, საღამოს 5 საათზე

მესამე სასამართლო განყოფილებაში დანიშნულია

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის

მეთაურ და მეთორმეტი საკომისარო უბნის მცხოვრებთა

საზოგადო კრება

მოსხენებას არჩევნების შესახებ წაითხავენ:

ბ. გვაზავა,

3. გოთუა და ლ. ჯაფარიძე

2-1

რუსეთის საკომუნიკო

წინააღმდეგ

საქართველოს დამფუძნებელ კრებისთვის დაიწყო მზადება. ყოფილ რუსეთის იმპერიაში ეს პირველი მაგალითია, როცა სახელმწიფოებრივი ნებისყოფა ერის შესაფერ თვლებრივ ფორმას იღებს, ის დემოკრატიული წესრიგი და სახელმწიფოებრივი შეგნება, რომელიც ახასიათებს საქართველოს წარსულში დღესაც გამოყოფს მას სხვა ახლად შექმნილ სახელმწიფოებისგან და ჩვენს რესპუბლიკის მომავალს იმედით ანათებს.

ჩვენმა მტრებმა იგრძნეს კიდევ რომ საქართველო საუკუნოთა უნდა დადგინდეს სახელმწიფოთა და მიტომ განახლდეს იერიში.

სომხების ომი გათავდა—სომხების დამარცხებით, როგორც ბრძოლის ველზე, ისე დიპლომატიურ კაბინეტში, ამით ჩვენ დამოუკიდებლობას ერთი მტერი ჩამოვარდა, თუმცა გამარჯვება ვერ იქნა სათანადოთ გამოყენებული და დამსჯელობა კიდევ ბევრი შხამი დარჩათ დასათხვედათ საქართველოს წინააღმდეგ.

საქართველოს სანაპიროებზეც გამოჩნდნენ მტრები. არტანუჯიდან მოდის იქ დარჩენილ დამარცხებულ ასკერების ბრძოლები ცნობილ ხალი-მების ხელმძღვანელობით, რომ ანარქია და რბევა შეიტანოს საქართველოს სამხედრო პოლიტიკაში.

მთავრობამ გაგზავნა კიდევ მთი წინააღმდეგ ჯარების ნაწილები, ამის გარდა საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის ბრიტანის ჯარების მთავარსარდლმა აღმოსავლეთში გენერალმა მილმა მისცა გარანტიები, რომ ალაგებული იქნება ოსმალების ასეთი თავხედობა.

ბევრი სხვა გამოსვლება კიდევ მოსალოდნელი საქართველოს წინააღმდეგ მაგრამ ყველაზე უფრო გააფთრებით მაინც რუსები იბრძვიან. დანამდვილებით დამტკიცებული ფაქტია, რომ

სომხების ჯარებს ხელმძღვანელობდნენ რუსი ოფიცრები, აგრეთვე ისიც, რომ ჰდროსა და გენერალ დენიკინს შორის კავშირი იყო, რუსები ეხლაც განაგრძობენ თავდასხმას საქართველოზე და ყოველ ღონისძიებით გზავნიან ჩვენს რესპუბლიკას.

რუსების სოციალისტ-რევოლუციონერთა საოლქო კომიტეტმა უკანასკნელ სხდომაზე ბოიკოტი გამოუცხადა საქართველოს დამფუძნებელ კრებას, რეზოლუცია, რომელიც გამოუტანია ამის შესახებ ამ პარტიას შეუარაკმყოფელია საქართველოს ეროვნულ ღირსების; მართალია ეს პარტია შესდგება შტატ-გარეშე დათოვებულ მოხელეებისგან და შოვინისტებიდან, მაგრამ შეუძლებელია მაინც პასუხისმგებლობა გაზეთს დაყენება და ერთხელაც არის მოლო უნდა მოეღოს ამ ხალხის თავგასულობას.

რუსების მტრული მოქმედება იქმნისაც მივიდა, რომ სომხეთში მთელი შეთქმულება აღმოჩნდა რუსის მონარქისტებისა. შეთქმულთა მიზანი იყო ყოფილ რუსეთის სამეფო ტახტის აღდგენა და ამისათვის გამოუხსავეთ კიდევ უფრო მეტი რუსი პეტროლი, როგორც ტახტის პრეტენდენტი.

როგორც გამოირკვა შეთქმულებას ბევრი ქსელები ჰქონიათ გაბეული და მათ განზრახვას შეიძლებოდა მართლა რეალური შედეგი მოჰყოლოდა. როგორც სომხების საგანგებო კომისარი იტყობინება, შეთქმულები დეპუტატები კიდევ და ამით რესპუბლიკას ასცდა საფრთხეც, მაგრამ არ არის გარანტიები რომ ხელმწიფოთ არ გაიფორმდეს რუსები ასეთ საქციელს.

მთავრობამ უნდა მოქციოს მტერი უსრულდება რუსების მოქმედებას, რადგან სომხეთით მოპყრობა და მეტი პატივისცემა უფრო ათამაგებს ამ ხალხს და შედეგტ ენერჯიას აღდგეს საქართველოსთან ბრძოლაში—საქართველო არ დაივიწყებს რუსების ასეთ მტრულ განწყობილებას, მაგრამ საქართველოს ბრძოლა თავისუფლებისთვის მაინც გამარჯვებით გათავდება.

გულშოკულნი მებრძოლები ნინო მათეს ასული და შვილი მიხეილ კვიციანი, თამარ და გრიგოლ კვარაცხელი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ პირველი საყვარელი მებრძოლის, მეორე საყვარელი და დაუვიწყარი მამის და უკანასკნელისა დაუვიწყარი სიმამრის

პირილე ანდრეას ძე

ჯ ა ტ ს კ ე ს

გარდაცვალებას. პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე გაიმართლება კვირას, 26 იანვარს, საკუთარ ბინიდან (ნახლოვან) პარკოვის ქუჩა № 27 წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში დასაფლავება მოხდება წმ. ნინოს სასაფლაოზე.

2-2040-1

უბედური ბიძა ივანე პეტრეს ძე და ძალი თამარ ნიკოლოზის ასული ეპიტაფილები, დღედღობი სალომე ნელიშვილისა ქმრით და შვილით, მარიამ მოლოდინაშვილისა შვილებით, თამა აბრამის ძე მთავარი შვილებით და სოფიო ეპიტაფილის ასული აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და მეგობრებს უღრმოდ გარდაცვალებას საყვარელ და დაუვიწყარ მათ დისწულის

ალექსანდრე (საზუ) სოლომონის ძე

ჯ ა ტ ს კ ე ს

გარდაცვალებას მიცვალბულის საკუთარ სახლიდან ბაგრატიონის ქუჩა № 17 კვირას, 26 იანვარს, დღის 10 საათზე ანჩისხატის ეკლესიაში, დაკრძალვა პეტრე-პავლეს სასაფლაოზე. პანაშვიდები ყოველდღე საღამოს 6 საათზე.

2-2046-1

ღრმად დამწუხრებულნი ქირისუფალი, ძმები: ამბაკო და ბეგლარ მიხეილის ძენი; რძლები: თეო შოს ასული და ივლითი ნიკოლოზის ასული; მისწულები: შუშანიკა ამბაკოს ასული, ელენა, თამარა და შინა ბეგლარის ძე და ასული ქართველი შვილები აუწყებენ ნათესავებს, მეგობრებს და ნაცნობთ, რომ გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წირვა და პანაშვიდი კვირას 26 იანვარს (ახ. სტ.) განსვენებულის

ალექსი მიხეილის ძის და ელვიდი გიორგის ასულის

ქართველი შვილებისა

სულის მოსახსენებლად. ქ. სამტრედიისაში წმ. გიორგის ეკლესიაში. 1-2039-1

ღრმად დამწუხრებულნი ქმარი იოაკიმე ალექსის ძე ბურუსიძე და შვილი გიგოლა აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხვალ კვირას, 26 იანვარს კუჭის წმინდა ნინოს სასაფლაოზე იქნება გადახდილი ნახევარი წლის წირვა და პანაშვიდი ძვირფასის და დაუვიწყარის

ნადეჟდა ლ ჯანსა ასულის გურუსიძის

სულის მოსახსენებლად.

წირვა დაიწყება დღის ათ საათზე. პანაშვიდი შემდეგ. 1-2044-1

ღრმად დამწუხრებულნი მამა დიმიტრი, დედა ნინო, ძმები გიგოლო, ვასილი და გიორგი, რძალი ეფემია და ბიძაშვილები შალვა და ვანო ზედგინიძეები მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ დღეს, შაბათს ვერის წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში იქნება გადახდილი ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი მათი საყვარლის

ირაკლი დიმიტრის ძე

გაბრიელიძის

სულის მოსახსენებლად. წირვა დაიწყება ათ საათზე. პანაშვიდი წირვის შემდეგ. 1-2045-1

სურამში გარდაიცვალა

ილია გურაგის ძე გურგენიშვილი

რასაც უღრმესი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ გულ-დათუთული მებრძოლი მატრონა, შვილები: მიხეილ, ივანე და დარო, რძლები: ბარბარე, ვაიანე და ლუბა შვილებითურთ. დასაფლავება მოხდება კვირას, 26 იანვარს (ახალი დრ.) ქ. სურამში ღვთაების ეკლესიის ვალავანში. 1-2043-1

ღრმად დამწუხრებულნი მშობლები დავით ვასილის ძე და ლიუდმილა ელდარის ასული შვილებით: ელისაბედ, ალექსანდრა, ვასილ, ნიკოლოზ, ეროთიონ და დავითი გულთაიდი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ კვირას, 26 იანვარს გადახდილი იქნება 40 დღის წირვა და პანაშვიდი დაუვიწყარ შვილისა პირველთა და დისა უკანასკნელთა

ლიუდმილა სიდამონ-ერასთ ვისა

წირვის დასაწყისი დღის 10 საათზე ვერის ნიკოლოზის ეკლესიაში, ხოლო პანაშვიდი წირვის შემდეგ გარდაცვალებულის საფლავზე. 1-2041-1

ჩვენს გლეხობას ჰქონდა კერძო საკუთრებად გადაცემის მის მიზანს. მე პირადად დავრწმუნდი ქართლში, კახეთში კრებებზე, ყოველგვარ შემთხვევაში საკუთრების დროს, რომ გლეხი კერძო საკუთრების მომხრეა. ჩვენი კანონპროექტი იცავს მის ინტერესებს და ამიტომ ის ჩვენზე იტყობება.

ს. დემ. შემოაქვთ წინადადება კამათი შესწავლას. რადგან ამის წინააღმდეგია 16 წევრი, კამათი გრძელდება.

მ. ქორაძე (დამოუკ. ნ.-დ.) აღნიშნავს, რომ ს. დემ. ავტორულმა რეფორმამ დაანგრია ქართული მეურნეობა, ორატორმა წინააღმდეგობა წარმოადგინა კანონპროექტისა.

მიწათმოქმედების მინისტრი **ხ. ხაჩიძე**, მე სიტყვა ავიღო იმისთვის რომ ქართლის განუღებელ მტრებს, ავტორულმა რეფორმამ დაანგრია მეურნეობა—მინდა დაუბრუნებოთ ციფრები. თქვენ ლაპარაკობთ კერძო მემკვიდრეობა დასახურებაზე. ეს არ არის მართალი კულტურული მემკვიდრეობის სული 70; ამაში ქართველებს აქვთ 16 დანართი მემკვიდრეობა, თქვენ რომ კულტურულს უკახით, არაფერი განიხრება ჩვეულებრივ გლეხის მამულისაგან. კიდევ მეტი: ეს მამული გლეხს უფრო მეტს შენოსავს (აღფრთხილება, ვიდრე მემკვიდრეს ეს ადგილი ასახსნელიცაა: როდის იყო, რომ ჩვენი მემკვიდრეობა მემკვიდრეობას იწვეოდა. გორის მაზრაში გვერდწითელს ჰქონდა 170 დღესი სარწყავი ადგილი, გ. აბილახვარს—147 დღეს, აგრედვე სარწყავი ეს მიწები გლეხებს ჰქონდათ ალბურდის იჯარაში; იაკობ ჯანაშიას—167 დღეს. სტეც უჯარის ჰქონდათ გლეხებს ალბურდი. ასევე იყო მამულები თელავის მაზრაში. უმცირესი მამული შეიცავს 19 დღესი ტინას. ყველა მიწაზე გლეხები დღესი ტინაში. ბორჯომში მანთაშვეს ჰქონდა 1998 დღეს. აბილახვარს—1372 დღეს. არც ერთი მათგანი საკუთარ მეურნეობას არ ეწეოდა. ასე რომ, თქვენ რომ გამოიხატოთ და ამბობთ—რეფორმული დაანგრია მემკვიდრეობის მეურნეობა—ეს არ არის მართალი. მემკვიდრეობა არაფერი არ შეუქმნია, მემკვიდრეობა ეწევენ ჩვენს გლეხ-კაცობას და მხოლოდ ერთი რომ შესწავლათ: რაც შეიძლება მეტი დღეს აქვთ (ტაში ს.-დ. სკამბეზი).

ს. დემ. წინადადება ორატორთა სია იხრება და მათ ლაპარაკის დროს 10 წუთით არის შეზღუდული.

კრება იხრება 4 ს. 15 წ. და შემდეგ სხდომა ინიშნება მეორე დღისათვის (ოთხშაბათისათვის).

(ოთხშაბათი იანვარი 2)

თამარჯიშვილი **მ. თაყაიშვილი**. კრება იხსნება ნაშაბათის 1 საათზე გრძელდება კამათი ავტორული კანონპროექტის გარშემო. ორატორთა სიტყვა შეზღუდულია 10 წუთით.

სიტყვა ეკუთვნის **მ. ხაჩიძეს**, ის მოითხოვს, რომ მიეცეს სალაპარაკოდ ერთი საათი—ათ წამში გვერდის ვიტყვი, მისი თხოვნა შეუწყნარებენ არცა.

მ. ხაჩიძე (დამოუკ. ნ.-დ.) კანონპროექტის ის უწოდებს არა უსახლკარო გლეხისათვის მიწის გადაცემას; არამედ ხალხის გაყვას, ეს კანონპროექტი კიდევ მეტს ანარკობს დაპაატებს, ვიდრე მართის 7-ის კანონი, და თუ აქამდე დავიღობ თავდა-ზანაურთა მეურნეობა, ამერიკის დამყვება რევოლუცია და მშობელი მეურნეობისა აი—ასრულეს სიტყვის ორატორი—ამათი (ხმები: ვისი ამათი?) აი ამათი (უთითებს ს. დემ. და ს. რევ.) კანონპროექტი სჯობს, ვიდრე თქვენი (ს.-დემოკრატების), რომ დალუპება საქართველოს ამათი სოციალისტები, მაგრამ იმაში მეტი აზრი გახლავს.

წინადადება შემოაქვთ სოც.-დემოკრატებს კამათი შესწავლას, წინადადება მიდევნებოდა.

მომხსენებელი **კ. ნინიძე** სრულს ერთს საათს ეკავება კანონპროექტის მოწინააღმდეგებს და იცავს კანონპროექტს.

ამ გვარად კამათი მოსპობილია და თავიანთივე კენჭს უყრის, თუ რომელი კანონპროექტის (კომისიის, ს.-დემოკრატების) თუ ს.-რევოლ.) მუხლობრივ განხილვას შეუდგეს პარლამენტი.

ს. დემ. და ს. რევ. პროექტები ზანა-ყოფილია და იწყება მუხლობრივი განხილვა კომისიის კანონპროექტისა.

ვიდრე მუხლობრივი განხილვა დაიწყებოდა სოც.-დემ. წინადადება შენობა ორატორთა სიტყვა მუხლობრივი განხილვის დროს 10 წამით შეზღუდვის.

ხ. დაიანი (ს.-დემ.) ბატონებო! არსად ვაგონებ წინააღმდეგ, როდესაც ჯერ კიდევ არ დაწყებულა კანონპროექტის მუხლობრივი განხილვა, გ-

ლიტირის დაუდგათ აქ ორატორს. ეს ყოველად მიუღებელია და ჩვენ ამ წინადადების წინააღმდეგ ვართ.

რ. არხნიძე (ს.-დ.) ეს წინადადება იმისთვის შემოვიტანეთ, რომ ბოლო მოეღობა. აქ წინადადებას კითხვის ორატორებისთვის სიტყვები სთავაზირა 10 წამი, რათა მუხლობრივ ილაპარაკონ.

წინადადება მიღებულია და ამ რიგად ორატორთა სიტყვა ს. დემ. წინადადებათ 10 წამით არის შეზღუდული.

კანონპროექტის მუხლობრივი განხილვა

მომხსენებელი **კ. ნინიძე** ჰქვითულობს პირველ მუხლს: „სახელმწიფოს ფინანსები მიეცეს გლეხებს მიწა კერძო საკუთრებაზე“.

სოც.-დემოკრატების წინადადებათ ორატორთა სია ამ თავითვე დასრულდა.

მ. ხაჩიძე (დამ. ნ.-დ.) ამ წამში მე ვერაფერს ვიტყვი და ვიცხადებ პირველს, რომ თქვენ, მემკვიდრეები სცდებით ასე იოლად მიიღოთ ეს კანონპროექტი, რომელიც ძირს უთხრის ჩვენს მეურნეობას და გლეხობას.

ლ. შენგელაია (ს. რ.) აცხადებს, რომ ფრაქცია მონაწილეობას არ მიიღებს იმ კანონპროექტის მუხლობრივ განხილვაში, რომელიც ლაბორატორიულია დემოკრატებისა და სოციალისტებისა.

ხ. დაიანი (ს.-დ.)

შოთა დროის შეზღუდვით ჩვენს საშუალებას მოგვსთავაზოდა ვადა-გვეშალა პარლამენტის წინაშე ამ კანონპროექტის მიუღებლობა, მისი უფარგობა და მეორე მხრით დაგვე-საჩუქრებოდა ჩვენს მიერ წარმოდგენილი საფუძვლიანი, რომელზედაც უნდა აშენდეს მიწის კანონპროექტი, მაგრამ ჩვენს საქმე იმით გაგვიადვილდა, რომ მიმხსენებელი ბ. ნინიძე უკვე გამოტყდა დანაშაულში. ჩვენ ბრალსა ვსდებთ ამ კანონპროექტის შემდგენელთა და მასთანავე სოციალ-დემოკრატებს იმაში, რომ ეს მათი კანონი მიუღებელია სოციალისტური თვალსაზრისით, მიუღებელია იგი ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკური მდგომარეობის თვალსაზრისით იგი დასცემს და დიდი ხნით შეაფერხებს ჩვენს მეურნეობის განვითარებას; ეს კანონი არ იცავს მიწის მუშათა ინტერესებს. ყოველივე ეს აქ სწორედ სოციალ-დემოკრატებს სვე ნაწერებიდან, მეცნიერული კვლევა-ძიების დებულებებით ცხად ვხვდებით ვერც ერთი ჩვენი პრინციპული მისაზრება, ვერც ერთი ციტატა, ადგილები სოციალ-დემოკრატების მწერალთა წიგნებიდან სოციალ-დემოკრატებმა ვერ დაარსდეს.

მათ მხოლოდ ის უსწრებს, რომ ხელი აიღოს თითქმის მიღეს მარქსისტულს მწერლობაზე, ნაცვლად იმისა, რომ ჩვენი საბუთები დარღვევით ისინი გვისაყვედურებენ ლექციებს ზე გვიკითხავთ, თითქოს პარლამენტი მართლად მართო სამიტინგო ასპარეზი იყოს.

სოციალ-დემოკრატები აქ სასტიკად დაამარცხეს ბურჟუაზიის წარმომადგენლებმა—ეროვნულ დემოკრატებმა. აქამდე ეროვნული დემოკრატები გვიკითხებდნენ (დაგვიკითხებდნენ ჩვენ, სოციალისტებს: თქვენი თეორიები, პრინციპები და სოციალიზმი არ შეეფერება ცხოვრების სინამდვილესო. თქვენ, სოციალ-დემოკრატებო უკვე დაპყრეთ იარაღი და თითონვე აღიარებთ, რომ ეს კანონპროექტი არ არის სოციალისტურს პრინციპებზე აშენებული, რომ თქვენი მასწავლებელთა აზრით არ შეეფერება ცხოვრების სინამდვილეს.

ჩვენ კი ჯერ კიდევ ვებრძობა ბურჟუაზიის იდეოლოგიებს, წარმომადგენლებს და ვუმტკიცებთ მათ, რომ სოციალისტური და ცხოვრება სწორედ ერთმანეთზეა გადამებული, რომ სოციალისტური ცხოვრების ნაჯარბანეა და ცხოვრება უნდა ვაშენოთ ჩვენ ამ სოციალისტური პრინციპების მიხედვით. თქვენ შეიმუშავეთ ეს კანონპროექტი იმის შიშით, რომ ვაი თუ ხალხმა სხვა პროექტი არ მიიღო და ანგარიშს იმას კი აღარ უყვეთ, არის თუ არა იგი სასარგებლო ხალხისათვის, მისი ინტერესებისათვის.

ამ მომხსენებელმა ბრძანა: ხალხი გვეტყვიან, თქვენ მილიციასაც ვერ მეთაურობთ, იმისცევი მოუარეთ, რაც გაბარაობთ და სხ. ეს მართლაც იქნება ბატონებო, თქვენ, რომ სათანადოდ ვერ მოუარეთ იმ მიწებს, რომელნიც თქვენს ხელშია, ამის ერთი მაგალითი უკვე იყო აღნიშნული ჩვენს პრესაში.

თუ ვაგონებ მამულში (უღელში) რამდენი ზარალი ნახა ხალხმა მხოლოდ იმით, რომ ჩვენმა მიწათმოქმედების

სამინისტრომ თავი ვერ გაართვა საქმეს და უთავბოლო და სასაცილო წესის საჯარო ვაჭრობა მოახდინა. რომ ვერ უხვით თქვენს ქონებას ეს იქიდან გამომდინარეობს, რომ თქვენს ქონებას სხვაგვარად, რამდენიმე ათასი ათასი დღესტინა, რომელიც წინა დღეებში იყო ეკუთვნოდა, დღეს იგი უპატრონოდა მიგდებულა, რომ მთელი თვე-ნახევარი იწვიეს და ნადგურდება, დღეს თქვენ ვერ უხვით და ვერ მოკლებდით მღერს რასმე, მაგრამ ეს რა საბუთია ამ კანონპროექტის განხორციელებლად! აქ განაცხადებს რომ ნოე ქორდანის ვითომ არ დაუცავს სოციალისტების პრინციპი. ბატონებო, გეუბნები რომ მე თქვენს მსხვილ წიგნი გიყვინეთ, ის ნოე ქორდანის რჩეული ნაწერები იყო და იქ 534 გვერდზეა წერილი „მიწების ყიდვის შესახებ“ და აი იქ ნოე ქორდანის იცხადებ მიწის „საერთო მფლობელობას“ და „საერთო წარმოებას“, მასთანავე თქვენ ამ თქვენს გუშინდელს სიტყვებზედაც უარს ამბობთ, უარყოფით, თქვენ დიდ რუკაში ხართ ამ კანონპროექტში. ერთი მხრით იცხადებთ კერძო საკუთრებას, მაგრამ მეორე მხრით შემოგვავთ პრინციპი კოლექტიური, თქვენ ცოტათი მორცხობით, თუცა მომხსენებელმა განაცხადა: ჩვენ არაფრის არა გვრცხვებით, მაგრამ მანერც რცხვებით და ეს ამ კანონპროექტის სათაურსაც ეტყობა. აქ სწორია: „კერძო საკუთრებით მიცემისა“. მიტემის ნაცვლად უნდა სწორი „მიწებისა“, რადგანაც მთავრობა უფასოდ კი არ აძლევს, არამედ ფულს ახდევინებს, ყიდის. პირველს მუხლზედაც ასე უნდა იყოს „მამულები მიყიდება“ და არა მიყემა, რადგანაც მიყიდვით მუხლში მიყიდვებზე უკვე ლაპარაკი და აქედან შემოსული თანხის განაწილებაზე. სხვა და სხვა ხარვეზისთვის. პირველი მუხლი ეწინააღმდეგება მეცხრამეტე მუხლს, ვინაიდან პირველი მუხლი ვითომდა იცავს კერძო საკუთრებას აცხადებს სხვა მუხლებს, ურთმისდაც კერძო საკუთრება თითქმის არც კი არის. მოგვსთავებთ, რომ საკუთრება შესდგება სამი უფლებებისაგან: ფულზე-ბანკარეგული, მფლობელობისა და საარგებლობისა. სადაც ეს სამივე უფლება არ არის იქ კერძო საკუთრებაც არ არის და თქვენი კანონის მეცხრამეტე მუხლი უსაბუნს მესაკუთრეს თავისუფლად განკარგულების უფლებას, ამ მუხლის ძალით „სამაზრო ერობას ეძლევა უზიარტესობა ყოველგვარს შემთხვევაში“ „ნადელი“ თითონ იყოს, თუ მესაკუთრე მის გაყიდვას მონდომებს და მესაკუთრეს გაყიდვაც არ შეუძლია, თუ ერობა

უარს არ იტყვის მიწის ყიდვაზე. ამნაირად თქვენ ამ მუხლით სპობთ თმის, რასაც პირველს მუხლში ხალხს პირდაპირ მიწის ყიდვით თქვენ „ნადელს“ ნორმებზე ლაპარაკობთ, კანონპროექტში არა სჩანს, თქვენ ნორმაზე მეტი მიწის ყიდვის უფლებას იძლევით თუ არა. თუ არ იძლევით, ესეც ხომ შეზღუდვაა ყიდვა-გაყიდვის უფლებისა და მასთანავე ესეც ეწინააღმდეგება პირველს მუხლს არამართლებს თქვენს დაპირებას კერძო საკუთრების ვიცავთ. თქვენ თარულად, შემუშავებლად აქარწყლებთ პირველი მუხლის დაპირებას და ამიტომაც სრულიად სამართლიანად უწოდა თოდო ლონტმა ამ კანონს დამბალი. აქ ყველაფერია, კერძო საკუთრებაც და საერთო საკუთრებაც, მაგრამ ჩვენი მეურნეობის ინტერესები და მიწის მუხლის ინტერესები კი არ არის.

მიწათმოქმედების მინისტრი **ხ. ხაჩიძე**, ჩვენ ბურჟუაზიული წყობილების წინააღმდეგ ვართ, მაგრამ როდესაც დღეს სოციალისტური წყობილების დასაცარებლად ნიადაგი არ არის განაზღვრული, ჩვენ ვეფუებით არსებულ წყობილებას. ჩვენ მართლაც ვადაცემის მიზნით ვართ და არა ვაყიდვას. ვაყიდვა ნიშნავს მიწის ყიდვის ადგებას და ჩვენ საფასურის მხოლოდ ნაწილს ვართმევთ, და რადგან გლეხს მიწა შეღავათიან ფასში ეძლევა, ამიტომ მას აღვარაგებულა აქვს ამ მიწის გაყიდვა, რადგან სოციალისტური იქნებოდა მის მხრით შეღავათიან ფასში ნაყიდ მიწის გაყიდვა აქ არავითარ წინააღმდეგობა არ არის.

შრომის შირკა

ამ ბოლო ხანებში შრომის ბირებაში შემოდის მოთხოვნილებები მხოლოდ კერძო დამქირებებელთა. ისინი მეტად აუტანელ პირობებს აწოდებენ მუშებს. მავალითად მეცხოვრებს 100—150 შ. თვეში, მუშებს 15—17 შ. დღეში; ოჯახში მისამსახურე ქალებს 30—40 შ. თვეში, და სხვ. შრომის ბირება იღებს რა მხედველობაში სამაზრო ფასებს არ ღებულობს ასეთ მოთხოვნილებებს, რაც იწვევს დამქირებულებში მეტ უკმაყოფილებას. იმათი აზრით ბირებამ აუცილებლად უნდა მიიღოს ასეთი მცირე ხელფასიანი მოთხოვნილებები. ვინაიდან ქალაქში ამ კამათი უმუშევართა მეტად მნიშვნელოვანმა რიცხვმა მოიყარა თავი.

შრომის ბირება გულდებლად სთვლის თავის თავს აცნობის ყველა დამქირებულს, რომ მათი მოწოდებული ხელფასი მეტად მცირეა. ამ ხელფასით

სამინისტრომ თავი ვერ გაართვა საქმეს და უთავბოლო და სასაცილო წესის საჯარო ვაჭრობა მოახდინა. რომ ვერ უხვით თქვენს ქონებას ეს იქიდან გამომდინარეობს, რომ თქვენს ქონებას სხვაგვარად, რამდენიმე ათასი ათასი დღესტინა, რომელიც წინა დღეებში იყო ეკუთვნოდა, დღეს იგი უპატრონოდა მიგდებულა, რომ მთელი თვე-ნახევარი იწვიეს და ნადგურდება, დღეს თქვენ ვერ უხვით და ვერ მოკლებდით მღერს რასმე, მაგრამ ეს რა საბუთია ამ კანონპროექტის განხორციელებლად! აქ განაცხადებს რომ ნოე ქორდანის ვითომ არ დაუცავს სოციალისტების პრინციპი. ბატონებო, გეუბნები რომ მე თქვენს მსხვილ წიგნი გიყვინეთ, ის ნოე ქორდანის რჩეული ნაწერები იყო და იქ 534 გვერდზეა წერილი „მიწების ყიდვის შესახებ“ და აი იქ ნოე ქორდანის იცხადებ მიწის „საერთო მფლობელობას“ და „საერთო წარმოებას“, მასთანავე თქვენ ამ თქვენს გუშინდელს სიტყვებზედაც უარს ამბობთ, უარყოფით, თქვენ დიდ რუკაში ხართ ამ კანონპროექტში. ერთი მხრით იცხადებთ კერძო საკუთრებას, მაგრამ მეორე მხრით შემოგვავთ პრინციპი კოლექტიური, თქვენ ცოტათი მორცხობით, თუცა მომხსენებელმა განაცხადა: ჩვენ არაფრის არა გვრცხვებით, მაგრამ მანერც რცხვებით და ეს ამ კანონპროექტის სათაურსაც ეტყობა. აქ სწორია: „კერძო საკუთრებით მიცემისა“. მიტემის ნაცვლად უნდა სწორი „მიწებისა“, რადგანაც მთავრობა უფასოდ კი არ აძლევს, არამედ ფულს ახდევინებს, ყიდის. პირველს მუხლზედაც ასე უნდა იყოს „მამულები მიყიდება“ და არა მიყემა, რადგანაც მიყიდვით მუხლში მიყიდვებზე უკვე ლაპარაკი და აქედან შემოსული თანხის განაწილებაზე. სხვა და სხვა ხარვეზისთვის. პირველი მუხლი ეწინააღმდეგება მეცხრამეტე მუხლს, ვინაიდან პირველი მუხლი ვითომდა იცავს კერძო საკუთრებას აცხადებს სხვა მუხლებს, ურთმისდაც კერძო საკუთრება თითქმის არც კი არის. მოგვსთავებთ, რომ საკუთრება შესდგება სამი უფლებებისაგან: ფულზე-ბანკარეგული, მფლობელობისა და საარგებლობისა. სადაც ეს სამივე უფლება არ არის იქ კერძო საკუთრებაც არ არის და თქვენი კანონის მეცხრამეტე მუხლი უსაბუნს მესაკუთრეს თავისუფლად განკარგულების უფლებას, ამ მუხლის ძალით „სამაზრო ერობას ეძლევა უზიარტესობა ყოველგვარს შემთხვევაში“ „ნადელი“ თითონ იყოს, თუ მესაკუთრე მის გაყიდვას მონდომებს და მესაკუთრეს გაყიდვაც არ შეუძლია, თუ ერობა

უარს არ იტყვის მიწის ყიდვაზე. ამნაირად თქვენ ამ მუხლით სპობთ თმის, რასაც პირველს მუხლში ხალხს პირდაპირ მიწის ყიდვით თქვენ „ნადელს“ ნორმებზე ლაპარაკობთ, კანონპროექტში არა სჩანს, თქვენ ნორმაზე მეტი მიწის ყიდვის უფლებას იძლევით თუ არა. თუ არ იძლევით, ესეც ხომ შეზღუდვაა ყიდვა-გაყიდვის უფლებისა და მასთანავე ესეც ეწინააღმდეგება პირველს მუხლს არამართლებს თქვენს დაპირებას კერძო საკუთრების ვიცავთ. თქვენ თარულად, შემუშავებლად აქარწყლებთ პირველი მუხლის დაპირებას და ამიტომაც სრულიად სამართლიანად უწოდა თოდო ლონტმა ამ კანონს დამბალი. აქ ყველაფერია, კერძო საკუთრებაც და საერთო საკუთრებაც, მაგრამ ჩვენი მეურნეობის ინტერესები და მიწის მუხლის ინტერესები კი არ არის.

მიწათმოქმედების მინისტრი **ხ. ხაჩიძე**, ჩვენ ბურჟუაზიული წყობილების წინააღმდეგ ვართ, მაგრამ როდესაც დღეს სოციალისტური წყობილების დასაცარებლად ნიადაგი არ არის განაზღვრული, ჩვენ ვეფუებით არსებულ წყობილებას. ჩვენ მართლაც ვადაცემის მიზნით ვართ და არა ვაყიდვას. ვაყიდვა ნიშნავს მიწის ყიდვის ადგებას და ჩვენ საფასურის მხოლოდ ნაწილს ვართმევთ, და რადგან გლეხს მიწა შეღავათიან ფასში ეძლევა, ამიტომ მას აღვარაგებულა აქვს ამ მიწის გაყიდვა, რადგან სოციალისტური იქნებოდა მის მხრით შეღავათიან ფასში ნაყიდ მიწის გაყიდვა აქ არავითარ წინააღმდეგობა არ არის.

შრომის შირკა

ამ ბოლო ხანებში შრომის ბირებაში შემოდის მოთხოვნილებები მხოლოდ კერძო დამქირებებელთა. ისინი მეტად აუტანელ პირობებს აწოდებენ მუშებს. მავალითად მეცხოვრებს 100—150 შ. თვეში, მუშებს 15—17 შ. დღეში; ოჯახში მისამსახურე ქალებს 30—40 შ. თვეში, და სხვ. შრომის ბირება იღებს რა მხედველობაში სამაზრო ფასებს არ ღებულობს ასეთ მოთხოვნილებებს, რაც იწვევს დამქირებულებში მეტ უკმაყოფილებას. იმათი აზრით ბირებამ აუცილებლად უნდა მიიღოს ასეთი მცირე ხელფასიანი მოთხოვნილებები. ვინაიდან ქალაქში ამ კამათი უმუშევართა მეტად მნიშვნელოვანმა რიცხვმა მოიყარა თავი.

შრომის ბირება გულდებლად სთვლის თავის თავს აცნობის ყველა დამქირებულს, რომ მათი მოწოდებული ხელფასი მეტად მცირეა. ამ ხელფასით

სამინისტრომ თავი ვერ გაართვა საქმეს და უთავბოლო და სასაცილო წესის საჯარო ვაჭრობა მოახდინა. რომ ვერ უხვით თქვენს ქონებას ეს იქიდან გამომდინარეობს, რომ თქვენს ქონებას სხვაგვარად, რამდენიმე ათასი ათასი დღესტინა, რომელიც წინა დღეებში იყო ეკუთვნოდა, დღეს იგი უპატრონოდა მიგდებულა, რომ მთელი თვე-ნახევარი იწვიეს და ნადგურდება, დღეს თქვენ ვერ უხვით და ვერ მოკლებდით მღერს რასმე, მაგრამ ეს რა საბუთია ამ კანონპროექტის განხორციელებლად! აქ განაცხადებს რომ ნოე ქორდანის ვითომ არ დაუცავს სოციალისტების პრინციპი. ბატონებო, გეუბნები რომ მე თქვენს მსხვილ წიგნი გიყვინეთ, ის ნოე ქორდანის რჩეული ნაწერები იყო და იქ 534 გვერდზეა წერილი „მიწების ყიდვის შესახებ“ და აი იქ ნოე ქორდანის იცხადებ მიწის „საერთო მფლობელობას“ და „საერთო წარმოებას“, მასთანავე თქვენ ამ თქვენს გუშინდელს სიტყვებზედაც უარს ამბობთ, უარყოფით, თქვენ დიდ რუკაში ხართ ამ კანონპროექტში. ერთი მხრით იცხადებთ კერძო საკუთრებას, მაგრამ მეორე მხრით შემოგვავთ პრინციპი კოლექტიური, თქვენ ცოტათი მორცხობით, თუცა მომხსენებელმა განაცხადა: ჩვენ არაფრის არა გვრცხვებით, მაგრამ მანერც რცხვებით და ეს ამ კანონპროექტის სათაურსაც ეტყობა. აქ სწორია: „კერძო საკუთრებით მიცემისა“. მიტემის ნაცვლად უნდა სწორი „მიწებისა“, რადგანაც მთავრობა უფასოდ კი არ აძლევს, არამედ ფულს ახდევინებს, ყიდის. პირველს მუხლზედაც ასე უნდა იყოს „მამულები მიყიდება“ და არა მიყემა, რადგანაც მიყიდვით მუხლში მიყიდვებზე უკვე ლაპარაკი და აქედან შემოსული თანხის განაწილებაზე. სხვა და სხვა ხარვეზისთვის. პირველი მუხლი ეწინააღმდეგება მეცხრამეტე მუხლს, ვინაიდან პირველი მუხლი ვითომდა იცავს კერძო საკუთრებას აცხადებს სხვა მუხლებს, ურთმისდაც კერძო საკუთრება თითქმის არც კი არის. მოგვსთავებთ, რომ საკუთრება შესდგება სამი უფლებებისაგან: ფულზე-ბანკარეგული, მფლობელობისა და საარგებლობისა. სადაც ეს სამივე უფლება არ არის იქ კერძო საკუთრებაც არ არის და თქვენი კანონის მეცხრამეტე მუხლი უსაბუნს მესაკუთრეს თავისუფლად განკარგულების უფლებას, ამ მუხლის ძალით „სამაზრო ერობას ეძლევა უზიარტესობა ყოველგვარს შემთხვევაში“ „ნადელი“ თითონ იყოს, თუ მესაკუთრე მის გაყიდვას მონდომებს და მესაკუთრეს გაყიდვაც არ შეუძლია, თუ ერობა

უარს არ იტყვის მიწის ყიდვაზე. ამნაირად თქვენ ამ მუხლით სპობთ თმის, რასაც პირველს მუხლში ხალხს პირდაპირ მიწის ყიდვით თქვენ „ნადელს“ ნორმებზე ლაპარაკობთ, კანონპროექტში არა სჩანს, თქვენ ნორმაზე მეტი მიწის ყიდვის უფლებას იძლევით თუ არა. თუ არ იძლევით, ესეც ხომ შეზღუდვაა ყიდვა-გაყიდვის უფლებისა და მასთანავე ესეც ეწინააღმდეგება პირველს მუხლს არამართლებს თქვენს დაპირებას კერძო საკუთრების ვიცავთ. თქვენ თარულად, შემუშავებლად აქარწყლებთ პირველი მუხლის დაპირებას და ამიტომაც სრულიად სამართლიანად უწოდა თოდო ლონტმა ამ კანონს დამბალი. აქ ყველაფერია, კერძო საკუთრებაც და საერთო საკუთრებაც, მაგრამ ჩვენი მეურნეობის ინტერესები და მიწის მუხლის ინტერესები კი არ არის.

მიწათმოქმედების მინისტრი **ხ. ხაჩიძე**, ჩვენ ბურჟუაზიული წყობილების წინააღმდეგ ვართ, მაგრამ როდესაც დღეს სოციალისტური წყობილების დასაცარებლად ნიადაგი არ არის განაზღვრული, ჩვენ ვეფუებით არსებულ წყობილებას. ჩვენ მართლაც ვადაცემის მიზნით ვართ და არა ვაყიდვას. ვაყიდვა ნიშნავს მიწის ყიდვის ადგებას და ჩვენ საფასურის მხოლოდ ნაწილს ვართმევთ, და რადგან გლეხს მიწა შეღავათიან ფასში ეძლევა, ამიტომ მას აღვარაგებულა აქვს ამ მიწის გაყიდვა, რადგან სოციალისტური იქნებოდა მის მხრით შეღავათიან ფასში ნაყიდ მიწის გაყიდვა აქ არავითარ წინააღმდეგობა არ არის.

შრომის შირკა

ამ ბოლო ხანებში შრომის ბირებაში შემოდის მოთხოვნილებები მხოლოდ კერძო დამქირებებელთა. ისინი მეტად აუტანელ პირობებს აწოდებენ მუშებს. მავალითად მეცხოვრებს 100—150 შ. თვეში, მუშებს 15—17 შ. დღეში; ოჯახში მისამსახურე ქალებს 30—40 შ. თვეში, და სხვ. შრომის ბირება იღებს რა მხედველობაში სამაზრო ფასებს არ ღებულობს ასეთ მოთხოვნილებებს, რაც იწვევს დამქირებულებში მეტ უკმაყოფილებას. იმათი აზრით ბირებამ აუცილებლად უნდა მიიღოს ასეთი მცირე ხელფასიანი მოთხოვნილებები. ვინაიდან ქალაქში ამ კამათი უმუშევართა მეტად მნიშვნელოვანმა რიცხვმა მოიყარა თავი.

შრომის ბირება გულდებლად სთვლის თავის თავს აცნობის ყველა დამქირებულს, რომ მათი მოწოდებული ხელფასი მეტად მცირეა. ამ ხელფასით